

Kiegyensúlyozott munka jellemezte az iskolákban az első „félidőt”

Néhány napja zárult az 1970–71-es oktatási év első fele. Az elmúlt időszak főbb tapasztalatait, jellemzőit összegezve a Művelődésügyi Minisztérium illetékesei elmondták:

— A tanév első felét, mind az alsó-, mind a középfokú tanintézetekben kiegyensúlyozott, eredményes munka, a hatékonyabb pedagógiai módszerek, utak keresése, alkalmazása jellemezte. Sokoldalú érdeklődés és támogatás kísérte már a tanév kezdetétől a nehéz körülmények között működő tanyai, pusztai, kisközségi, úgynevezett összevont osztályú tanulócsoporthoz tevékenységét is. Az ó segítésüket, általános műveltségük gyarapítását, jól szolgálja a rádió újonnan rendszeresített, hetenként

kétszer sugárzott műsora, a Nyitnikék.

— Ami a középiskolákat illeti: nagyra értékeltük, hogy az oktatás-nevelés módszereinek korszerűsítése mind nagyobb teret kap pedagógusaink munkájában. Nem kevésbé jelentős, hogy a fizikai dolgozók tehetséges gyermekei eredményes egye-

temi továbbtanulásának megalapozása érdekében országsszerte előkészítő tanfolyamok indultak. Az első félév pozitívumai közé tartozik, hogy a pedagógusok-lektívák a korábbinál nagyobb gondot fordítanak a szülők és az iskolák közötti kapcsolatok erősítésére, szélesítésére.

Határidő előtt elkészülnek a papírgyártó gépsorok

A Lábátlanban épülő első hazai vékonypapírgyárban ebben az évben is több jelentős eseményre kerül sor. A tervek szerint a 3-as számú papírgyártó gépsoron július elején, az utolsó, a negyves számú gépsoron pedig októberben kell megkezdenni a próbatermelést. A berendezések összeszerelésén dolgozó finn és magyar szakmunkások azonban elhatározták, hogy megrövidítik a határidőket. Olyan ütemben dolgoznak, hogy a hármas gépsoron július he-

lyett már májusban megkezdhesék a próbatermelést. A bővülő finn–magyar gazdasági kapcsolatok egyik szép példája a Lábátlani Vékonypapírgyár létesítése. A csaknem 2 milliárd forintot költséggel épülő gyárhoz a finnországi Karhula-cég mintegy 10 millió dollár értékű berendezést szállított Lábátlanba. Egymást váltva rendszerint 30–35 finn szakember dolgozik Lábátlanban a Gyár és Gépszerelő Vállalat és több más hazai szerelő vállalat munkásaival együtt. (MTI)

A holnap nyomdászai

Jelenleg 70 szakmunkástanuló készül az egyik legérdekesebb szakmára a Szege-di Nyomdában. A betűk mesterének, nyomdásznak lenni azért is érdekes és vonzó feladat, mert a modern technika alkalmazásával könnyebbé, színesebbé vált ez a szakma.

Az utóbbi évek fejlődésének eredményei — gépesítés, jobb szociális ellátottság, 41 óras munkaidő stb. — is mind azt szolgálták, hogy a nyomdászok már jobb körülmények közt dolgozhassanak. A Szege-di Nyomdában most kezdődő nagyarányú rekonstrukció során 65 millió forintot fordítanak a fejlesztésre. Új munkatermekkel, modern gépekkel gazdagodik az üzem.

De új szakmunkásokra is szükség lesz, hogy a kéziszedők, gépszedők, gépmes-terek, klisések és könyvkötők száma a szükséges arányában gyarapodjon. Ezért idén már nagyobb számban vesznek föl ipari tanulókat a szép könyv-műhelybe. Mintegy 40–50 szakmunkástanuló — részben általános iskolát végzett, részben pedig érettségizett fiatalok — felvételével kívánják biztosítani a nyomdászutánpótlást, s ezzel együtt azt, hogy a rekonstrukció nyomán még több könyv és egyéb nyomdaipari termék kerülhessen ki a nyomdából.

Álljon meg a menet!

Néha olyan nehéz megőrizni a nyugalmunkat! Jól mondják, bizonyítsen, hogy némelyik embernek csak születnie volt nehéz, a másik meg szakadatlan kínlás árán sem képes minimális boldogulásra. Vannak az úgynevezett menő fejek, akik kinevetik a sok munkával keveset keresőket, mert hozzájuk vastagon ömlik a pénz, mert körülbástyázzák magukat súlyos ékszerrel és nyugati autóval, mert reprezentatív lakásban terpeszkednek, amikor százak meg ezrek hosszú évek óta piszkos kis lyukakban kénytelenek irogatni szoba-konyhás lakás iránti kérelmüket.

De ne ragadtassuk el magunkat!

Hősünknek cca 160 négyzetméter alapterületű (tesék ezen elgondolkodni!) állami lakást adott Szegeden, az isten, s ezzel próbál most üzletelni. Őt ugyanis, mint orvost, elhelyezték az ország másik sarkába, ahol szolgálati (ingyen) lakásba költözhet, az itteni 160 négyzetméter alapterületű azonban esze ágában sincs visszaadni a tanácsnak, hogy utálja ki a sok-sok rászorult népes család közül valamelyiknek, hanem spekulál vele. Két modern lakást szeretne érte kapni: egy háromszobás és egy kétszobás. Összkomfortosakat természetesen. Ebben az ügyben házal mostanában, s az érdeklődésből arra következtethetünk, hogy nem reménytelenül. Hogy mire kell neki az üres főbérlét, ha nem lakik majd Szegeden? Ugyan kérem, kicsoda kérdés ez! Hát azért, hogy amikor hébe-hóba kedve szottyan ide látogatni, akkor legyen hol aludnia, ne kelljen szállodáról gondoskodni. Ezt ő mesélte el, s még büszke is volt rá, hogy ennyire praktikusnak ki tudta gondolni. S a másik lakást ugyan nem többé szánta? Azt meg a fiának. A fia Pesten él jó állásban, de hát ugyan miért ne legyen annak is Szegeden üres főbérlő? Hát-ha kedve támad neki is olykor itt aludni...

No, nem ragaszkodik ő véletekig a két új lakáshoz. Belemegy ő — mint kifejtette — abba is, hogy csak a nagybókkat kapja meg „természetesen”, a másik helyett fizessenek neki 60 ezer forintot. Ezt a „kis összeget” azért igényli, hogy visszajöjjön neki az a pénz, amit a lánya tarjánai szövetkezeti lakásába fizetett. Ez a 60 ezer forint, szerinte, megfelel egy másik lakásnak, ennyirel ugyanis könnyen be lehet lépni még egy szövetkezetbe.

Talán elég ennyi, hogy azt mondassuk: álljon meg a menet! A fentiek kiáltó ellenpontjaként had idézzünk P. Gy. szegedi lakos nemrég hozzánk küldött leveléből. „Elvittek 1943-ban Ukrajnába munkaszolgálatra, mint kommunistát, feleségem idehaza kereső nélkül maradt, amikor tüzelőért állt sorba, a rendőr azzal zavarta el, hogy kommunistának nem jár tüzelő... Mindig hű maradtam pártomhoz... 1965 óta vagyok lakásigénylő, várjuk mostani lakásunk összeomlását, mert a biztosító nem biztosítja, olyan rossz... Mennyi társadalmi munkát kell végezni ahhoz, hogy az ember ne tudóvásban pusztuljon el a lakásában, ugyanis lakókibizottsági tag vagyok, népi ülnök, partcsoportvezető, munkavédelmi őrs stb.”

Csak annyit még, hogy a harácsolás újabban nem valami extrém jelenség kicsinyke hazánkban. Kezd elharapódzni, mint a tűzveszedelem, s hiába háborog miatta a tisztességes, dolgozó társadalom, úgy tátoztajúskodunk néha, mintha nem illene útjába állni ennek a harácsolásnak. Pedig a X. pártkongresszus határozatában a többi között félreérthetetlenül ez áll: „Vissza kell szorítani minden olyan törekvést, amely nem többé letmunkával, hanem különféle ügyekkel, a szocialista erkölcs megsértésével eredményezhet jogtalan hasznot.”

Világos beszéd. érthetünk belőle.

F. N. I.

NAPI KISLEXIKON

a szegedi színházakról

A Szegedi Nemzeti Színház épülete nyolcvannégy éve megszakítás nélkül hajlékot ad az itt játszó színészeknek. Hogy ezt megelőzően vajon hol szórakoztatták a társulatok a város közönségét — arról kevés szó esik.

Legkorábban?

1628-ban az iskolai színjátszók tartottak előadásokat iskolájuk falai között. Az első szegedi gimnázium megnyitása után 1735-ben állandó színpadot és színházat kapott a város, valószínű a gimnázium mellett telken. A fenyő- és tölgyfából készült épület az 1738–40-es pestis idején tönkrement. A századfordulón játszóttak színészek a város-háza termében, a felsővárosi Szt. György templomban. 1800-ban, a város új székházában nyílt meg az ott berendezett színház és kávéház az emelet déli részén. Hét évvel később egy esőzuhatag áttörte a színpad tetőzetét. Csak hosszú idő után állították helyre. 1827-től játszóttak színészek a vár udvarán, Rókuson a Pacsirta-kertben (Kossuth Lajos sugárút 37.), a felsővárosi kis kázinóban és a városházán.

Az első önálló színház?

1856-ban épült fából a mai Hági étterem helyén. Fedett színpadból és magas kerítésű, fedetlen nézőtérből állt. Két oldalán emeletes páholyor, hátul mély karzat húzódott, a földszinten zártzsekek helyezkedtek el. Két évvel később a nézőtér is tető alá került, a deszka oldalfalak helyett favázas téglafalakak emeltek. Így a színház téli használatra is alkalmasá vált. A pajtaszerű építmény közel harminc évig nyújtott otthont a színjátszásnak.

A mai épület?

Első kőszínházunk tervezője két bécsi építész: F. Fellner és H. Helmer. Ők a barokk színháztipust a kor igényei szerint alakították. A szegedi színházat 1883-ban nyitották meg. 1885-ben leégett. Igen hamar helyreállították, 1886-ban már újból látogathatta a közönség.

Huszonöt éves szövetkezet történelmébe azért nehéz belelapozni, mert nem rakták össze az induló évek lapjait. Kinek is jutott volna eszébe, hogy jó lenne összerakni azokat az irkákat, amelyekbe beleírogatták, melyik új földhözjuttatottak milyen szerszámot adtak kölcsön, hogy munkálni tudja földjét. Nem őrizték meg, pedig a kor érdekes dokumentumai lennének azok a számadások is, amelyek végül mégiscsak kimutatták, hogy egy behozott malacért mennyi korpát lehet adni. Így indultak valahogy a mai fogvasztási szövetkezetek közvetlen elődei, a földműves-szövetkezetek. Ha például addig jutottak, hogy már textiltífélt is mertek hozni, összeadták először az árát a szövetkezet tagjai. Ha elfogyott az áru, visszakapták a pénzt. Vas- és ronggyűjtés, állat- és terményfölvásárlás, tartalékföldök hasznosítása, a téglagyár vagy a pékség munkába állítása és üzemben tartása mind hatáskörükbe tartozott később.

Öt község, Kükellőháza, Tiszasziget, Újszentiván, Deszk és Szőreg egyesült szövetkezte ünnepi fennállásának 25. évfordulóját. Teljes hetet szentelnek ennek az ünnepségnek. Mivel a földműves-szövetkezet tagjaiból lettek a későbbi télesztagek, ők alapították a kávészót, a takaré- és háziipari szövetkezetet, közösen tervezik az ünnepséget is. Eredményeik is közzéek. Ahogy a mezőgazdaság átváltozott a kétszarvú gyalogkezőről a traktorra meg a kombájra, úgy jött sorrendben a rádió, a televízió, a hűtőszekrény a családba, és úgy lett az apró kis boltokból nagy üzlet-hálózat. Ezt a fejlődést akarják bemutatni egy hét alatt. Bár minden üzlet kiraka-

ta kiállítási lehetőségeket kínál, kereskedelmi partnereikkel külön kiállítást is rendeznek a szőregi kultúrházban. Minden községben rendeznek ifjúsági napokat. díjtalan műsoros esteket, vendégeket hívnak a szomszédos Jugoszláviából is. Itt lesz a szabadkai népi zenekara, sőt szakács is jön Szabadkáról, hogy speciális szerb ételekből kóstolót főzzön. Megrendezik a megye fogvasztási szövetkezteinek zenekari versenyt, pályázatokat írnak ki öt község diákifjúságának. Január 17-én kezdődik a szövetkezeti hét, és a következő vasárnap nagygűléssel zárul.

Háromezer tagja van a szövetkezetnek, de kereskedelmi és vendéglátó-hálózata 12 ezer ember napi igényeit szolgálja. Ha az irkás jegyzetéseik időszakától a mostanáig megtett utat föl-mérni akarnánk, néhány adat sejteti a távolságot: a szövetkezet az utolsó öt évben 452 millió 450 ezer forint forgalmat bonyolított le, a tagok 330 ezer forintot, részjegyekből összeszerakott tőkéje alapján ez alatt az idő alatt több mint 1 millió visszatérítést fizettek ki. Hittel nélkül gazdálkodnak, vagyonuk meghaladja a 25 milliót.

A szövetkezet vezetői a következő öt éves tervre vonatkozó ajánlásaikkal is tagjaik elé lépnek. Régi épületekben működő bolt-háló-

zatok felújításra, bővítésre szorul, itt szeretnének szép tervekkel tovább haladni. Egy lényeges mondat is szerepel ünnepi mondanivalójukban: a következő évek gyarapodását sem a tagok rovására történő kereskedői fogásokkal, hanem tisztességes munkával akarják szolgálni.

H. D.

Emberöléssel vádolva

Egy nyári estén négy részeg hulián agyonver egy fiatal embert, akit akkor látnak először. Ezzel indul ennek a Borisz Volcek rendezte új szovjet filmnek a cselekménye, és ebből a tragikus eseményből bomlik ki problematikája is. Nem krimiről van tehát szó, nemcsak azért, mert nem a gyilkosság felderítése a film tárgya, hanem azért is, mert a mondanivaló szempontjából nem maga a gyilkosság játszik vezetőszerepet; szabályos hulián emberölés, nincs indoka, a szó szoros értelmében heccből, nyugodtan mondhatjuk „szórakozásból” keletkezik.

Az Emberöléssel vádolva társadalmi dráma. A két héttig tartó tárgyalás során — ez a tárgyalás a film cselekménye — a bíróság azt

kutatja, mi vezette a négy fiatal embert a gyilkosságra, hogyan jöhetett létre ez a szörnyűség. Nagyon valószínű, hogy a forgatókönyv írója, L. Agronovics ténylegesen megtörtént eseményekből, bírósági anyagokból állította össze a cselekményt. Innen a mű izgalma. Az Emberöléssel vádolva ugyan minden elemében játékfilm, módszerében egyáltalán nem emlékeztet a dokumentumokra, mégis, minden kockáját a hiteles valóság levegője melegeíti át, még didaktikus céljai, pedagógiai szándékai ellenére is. Az életanyag jóval izgalmasabb, mint maga a megformálás, s ezt — ez esetben — nem kell sajnálnunk! mert végül is a moziban töltött két óra így is feszült és izgalmas.

Gondolati anyagában, társadalmi szempontból izgalmas. A film következetesen ilyen szempontból elemzile vizsgálja a kegyetlen gyilkosságot. Csak példaként említjük a módszere a film és a tárgyalás egyik legdrámaibb jelenetét, az agyonvert fiú apjának vallomását. Az apa azt mondja el a bíróság előtt, feleségével együtt arra nevelte fiát, hogy min-

den helyzetben bátran viselkedjék, szálljon szembe a rosszal, ne hagyja magát megfélemlíteni. De most már látja, rosszul nevelték a fiút, mert ha azon a nyári estén gyáván viselkedik, elfut a huliánok elől, ma élne. Mit ér a bátorság, ha a fiú halott? Senki sem támadja fel többé.

Ez a vallomás, függetlenül most dramaturgiai funkciójától — fordulatot jelent ugyanis a tárgyalás menetében — a gyilkosság egyik fontos következményére mutat rá, a társadalom elgyengülésére a hulián erőszakkal szemben, ami egyébként — a film is bizonyítja — világjelenség.

Tanulságos, elgondolkodtató és izgalmas film az Emberöléssel vádolva. Sajnáljuk, hogy az Idegen cowboyok között című amerikai westernnel fut egy műsorban. Ismét egy súlyos műsorpótlási hiba. A két film nyilván nem versenytársa egymásnak. Egy pillanatig sem vitás, melyiket nézik többen. Persze az sem, hogy nekünk melyik a fontosabb.

Ö. L.

Szintetikus plüss

A Lakástextil Vállalat községi bútorszövetgyárában megkezdtek a korszerű plüss bútorszövet gyártását. Európában újabb divattá vált a lakástextília. E célból átalakítják a meglévő gépe-

ket és újabbakat is vásárolnak. Az idén 75 000 négyzetméter különböző színű szintetikus plüss kerül ki a gyárból, amely a hazai bútorszövetgyártás felét jelen-